

Bedieningen

“.....Aan de één wordt door de Geest het verkondigen van wijsheid geschonken, aan de ander door diezelfde Geest het overdragen van kennis”

(1 Korintiërs 12 vers 8)

Het was een oproep voor de voorbede: graag gebed 'om een goeie dominee'. De kerkenraad was vastgelopen bij het beroepingswerk. Aan de gemeente werd opnieuw gevraagd om namen op te geven van predikanten die in aanmerking komen voor een beroep. Dus alle reden om te bidden om 'een goeie dominee', vond de broeder die dit opgaf. Maar ja, wat is 'een goeie dominee'? Is die overal goed in? Goed in preken, in catechisatie geven, in pastor zijn, in leiding geven aan de kerkenraad, in alles?

Onbekend en onbemind?

Dit hoofdstuk gaat over bedieningen.

In de lange traditie van de Kerk is het belang van Bijbelse bedieningen vaak te weinig onderkend en zijn ze een onbekend fenomeen geworden..

Toch is het woord “bediening” in het normale taalgebruik een veel voorkomend begrip. Denk maar aan restaurants met of zonder bediening, je hebt ook zelfbediening tankstations.

Bediening betekent: “een ander tot dienst zijn”, service zou je kunnen zeggen. Nederland is een dienstenland. Een groot deel van onze economie bestaat uit het verlenen van diensten, van bedieningen.

Zo is het in de Kerk eigenlijk ook. Met een bediening wordt bedoeld zoals in Efeze 4 staat beschreven: gemeenteleden in de bediening staan ten dienste van de gemeente en dienen de gemeente. Zoals we ook in het gewone dagelijkse leven te maken hebben met verschillende diensten, zo hebben we ook in de gemeente te maken met verschillende bedieningen.

Bediening betekent een ander tot dienst zijn, service zou je kunnen zeggen. Nederland is een dienstenland. Een groot deel van onze economie bestaat uit het verlenen van diensten, van bedieningen.

De vijfvoudige bediening

In Efeze 4 vers 11 noemt de apostel Paulus er 5, ook wel de “vijfvoudige” bediening genoemd. We lezen over de bediening van apostel, evangelist, leraar, profeet en herder. Deze bedieningen zijn belangrijk want zonder deze bedieningen kan een gemeente niet optimaal functioneren. Net zoals in onze maatschappij de samenleving volkomen lam zou komen te liggen wanneer de verschillende diensten niet of niet goed worden uitgevoerd, zo zal ook de Kerk van Jezus Christus haar taak niet kunnen uitoefenen wanneer bedieningen er niet zijn of niet goed worden uitgevoerd.

Paulus legt uit wat het doel is van deze bedieningen:

“Zo wordt het lichaam van Christus opgebouwd, totdat wij allen samen door ons geloof en door onze kennis van de Zoon van God een eenheid vormen, de eenheid van de volmaakte mens, van de tot volle wasdom gekomen volheid van Christus. Dan zijn we geen onmondige kinderen meer die stuurloos ronddobberen en met elke wind meewaaien....., Dan zullen we, door ons aan de waarheid te houden en elkaar lief te hebben, samen volledig toe groeien naar hem die het hoofd is: Christus. Vanuit dat hoofd krijgt het lichaam samenhang, en wordt het ondersteund en bijeengehouden door alle gewrichtsbanden. Ieder deel draagt naar vermogen bij tot de groei van het lichaam, dat zo zichzelf opbouwt door de liefde”

Sommigen.....

Bedieningen zijn dus bedoeld om de gemeente te bouwen en te sturen zodat zij de juiste weg bewandelt. Dat is niet vanzelfsprekend alleen de taak van de oudsten of van de voorganger of dominee, deze hebben in de eerste plaats een andere taak.

Het gaat om gelovigen in de gemeente die een bediening hebben. In dit Bijbelgedeelte spreekt de apostel Paulus over “sommigen”. Dat wil dus zeggen dat niet elk gemeentelid een bediening heeft. In de Korinthebrief worden ook nog krachten genoemd en Petrus heeft het over het Priesterschap aller gelovigen. Ook daar is nog wel het een en het ander over te zeggen.

De apostel zegt dus dat God in de gemeente “sommigen” heeft gegeven met een specifieke bediening. Het is belangrijk dat er onderwijs over wordt gegeven in de gemeente.

Helaas kunnen wij niet anders constateren dat dit onderwijs veel te weinig plaats vindt in de gemeenten en kerken. Het blijkt dat er weinig wordt gesproken over de noodzaak van de bedieningen in de gemeente¹.

Ik herinner mij dat ik er een leidinggevend iemand in een gemeente eens over sprak en dat hij een beetje gniffelend zei: “Oh ja, dat is dat is immers jouw stokpaardje”. Wat zou ik graag willen dat dit het stokpaardje was van elke leider in de gemeente en dat er serieus wordt uitgezien naar mensen die door God zijn uitgerust met een bediening.

Onderwijs

Voordat de gemeente daarmee aan de slag gaat dient er onderwijs te worden gegeven en Bijbelstudies aan worden gewijd. Ook in de prediking, natuurlijk naast al die andere onderwerpen die even belangrijk zijn.

Stel je eens voor dat er een keer per jaar een studie wordt gegeven over dit specifieke onderwerp, bijvoorbeeld 4 of 5 avonden. Voor gemeenteleden die zich daar naar uitstrekken en zich biddend afvragen of God voor hen een bediening heeft. Een dergelijke studie voor misschien 2 of 3 gemeenteleden kon wel eens een nieuwe weg naar omhoog wijzen.

Zorg dat er in uw kerk, brochures liggen en er studiemateriaal ter beschikking is, zeker ook over dit belangrijke onderwerp. Verwacht niet dat er drommen mensen op deze studie zullen afkomen. Maar wel zij die zich daarvoor willen inzetten, zich willen bekwamen en er ernstig naar zoeken..

Zorg dat er in uw kerk, brochures liggen en er studiemateriaal ter beschikking is, zeker ook over dit belangrijke onderwerp. Verwacht niet dat er drommen mensen op deze studie zullen afkomen. Maar wel zij die zich daarvoor willen inzetten, zich willen bekwamen en er ernstig naar zoeken.

Laten we niet vergeten dat Paulus zegt: “.....en Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars,

1. Apostolische bediening

Er is nog al wat misverstand over het fenomeen apostolische bediening. Eeuwenlang werd op theologische opleidingen en dus in de kerk onderwezen dat de gaven van de Geest en apostolische bediening eindigden met het boek Handelingen. De leer van het cessationisme¹,

¹ de leer dat de bijzondere gaven van de Geest verdwenen zijn na de eerste eeuwen van de kerk, na de totstandkoming van de canon.

Het is belangrijk op te merken dat de 12 apostelen een bijzondere bediening hadden en dat niemand zich kan meten met deze apostelen die in eigen persoon de Heiland gezien hebben en met hem hebben gesproken.

Efeze 4 toont echter onmiskenbaar aan dat God sommigen in de gemeente bedieningen gegeven heeft als apostel, profeet, evangelist, herder en leraar. Nergens wordt in dit gedeelte onderscheid gemaakt in toepasselijkheid van de verschillende bedieningen. Het is ook begrijpelijk en logisch dat de gemeente voortdurend wordt gebouwd. Het koninkrijk van God zal niet eerder aanbreken dan wanneer de hele wereld gehoord heeft of kunnen horen over het verlossende werk van Jezus Christus.

Apostel betekent “gezondene”. Het is bijzonder om te lezen dat in Marcus 3 vers 14 de twaalf discipelen voor één keer als apostel worden aangesteld. Zij werden namelijk uitgezonden om het goede nieuws bekend te maken.

Ook vandaag zijn er apostelen, wellicht dat we ze anders noemen, bijvoorbeeld missionaire werkers of kerkplanters. Gedreven werkers die daar zijn waar het Woord van God nog niet de mensen heeft bereikt. Ook zullen gemeenten en kerken zendingswerkers uitzenden naar plaatsen waar weliswaar al kerken gevestigd zijn, maar waar in woonwijken geen kerk meer te vinden is.

De apostolische bediening moet weer de plaats krijgen die haar vanuit Efeze 4 toekomt. Het is een verheugende gebeurtenis dat er missionaire, apostolische mannen en vrouwen uitgezonden worden naar wijken en plaatsen waar rkplanting plaats vindt. Een prachtig voorbeeld van de apostolische bediening.

Herder en Leraar

Ik kan mij nog goed herinneren het gebed van mijn vader op zondagmiddag na de warme maaltijd. Op zondag was het gebed net even anders dan het dagelijks gebed in de week. Mijn vader bad namelijk dan of God de “naprediker” wilde zijn waarover er die ochtend in de kerk was gepreekt en hij bad steevast voor “onze herder en leraar”. Hiermee werd uiteraard de predikant bedoeld, “de herder en leraar”.

Ik vermoed zo dat veel predikanten het moeilijk zullen hebben met deze gecombineerde functie, deze gecombineerde bediening. Je wordt immers geacht zowel herder als leraar te zijn? Wat zijn er veel predikanten die zich gelukkig en dankbaar wisten om op zondag als prediker het evangelie aan de gemeente te mogen doorgeven en uitleggen, maar zich tegelijkertijd diep ongelukkig voelden op dinsdagavond wanneer ze catechisatie moesten geven aan jongeren. Wij kennen ze, predikanten die als een berg tegen de catechisatieavond opzagen.

Wat zijn er veel predikanten die een warme herderlijke bediening hebben, graag bij de mensen in het dorp, de wijk of de stad komen. Pastorale kanjers die ouderen, mensen in nood, gemeenteleden met een verdriet, troost kunnen geven en bemoediging. Die een warm gevoel achterlaten op weg naar het volgende gezin of alleenstaande. Zij weten in het bezoek de juiste woorden te vinden.

Op de preekstoel of het podium komen zij echter, ondanks de uren van voorbereiding en studie niet uit de verf en preken met de beste bedoelingen over de hoofden van mensen heen. Ook hen kennen we.....

De apostolische bediening moet weer de plaats krijgen die haar vanuit Efeze 4 toekomt. Het is een verheugende gebeurtenis dat er missionaire, apostolische mannen en vrouwen uitgezonden worden naar wijken en plaatsen waar kerkplanting plaats vindt. Prachtig voorbeeld van de apostolische bediening.

In de gangbare theologie worden herder en leraar in één adem genoemd. Ook in de grondtekst staan deze twee bedieningen achterelkaar en worden zij op het eerste gezicht aan elkaar gekoppeld.

Het is inderdaad waar dat er een zekere overlapping is tussen de beide bedieningen. Om echter zonder meer te stellen dat de apostel Paulus in Efeze 4:11 bedoelt te zeggen dat herders en leraars één en dezelfde groep mensen zijn gaat niet op.

Volgens 1 Timotheüs 5:17 zijn herders immers niet per definitie leraars en leraars niet per definitie herders.

Het is daarom van groot belang voor de gemeente dat bedieningen zichtbaar worden.

Het moet onmiskenbaar duidelijk zijn wie in de bediening van leraar staat, wie de herders zijn, profeet of evangelist.

Grensoverschrijdend

Het kan natuurlijk zijn dat in één gemeente niet alle bedieningen te vinden zijn.

Sommige gemeente zijn zo klein dat men al blij is dat er een herderlijke bediening is en moeten leraren soms van elders worden gehaald. Of dat er een prima leraar is maar zit men met de handen in het haar wat pastoraat aangaat.

Met name de bediening van apostel en evangelist kunnen “gemeente-overschrijdend” zijn. Wat prachtig is het als in een stad twee of meer gemeenten samen tot de ontdekking komen dat de 5 bedieningen in hun gezamenlijke gemeenten te vinden zijn.

Leiders van de gemeente hebben de taak om ernstig te zoeken naar de verschillende bedieningen in de gemeente en wanneer men unaniem van mening is dat God een gemeentelid een bediening heeft gegeven dient dat ook duidelijk te worden gecommuniceerd naar de gemeente. De vaagheid en de onduidelijkheid in deze zijn funest voor het gemeenteleven. Net zoals in het bedrijfsleven of samenleving onduidelijke diensten of functies een belemmering zijn voor de ontwikkeling hiervan.

Deze gemeenteleden krijgen, als het goed is, taken of functies die afgestemd zijn op zijn of haar bediening. Zouden herders niet goede kringleiders zijn? En leraren ingezet kunnen worden om in de bijbelschool de verschillende studies en workshops in goede banen te leiden?

Wat prachtig is het als in een stad twee of meer gemeenten samen tot de ontdekking komen dat de 5 bedieningen in hun gezamenlijke gemeenten te vinden zijn.

Profeten

Een profeet spreekt door de Heilige Geest tot stichting, vermaning en vertroosting (1 Kor. 14:3). Een profeet kan ook spreken met betrekking tot een openbaring (1 Kor. 14:24-25) of over een toekomstige gebeurtenis (Hand. 11:28).

De profeet spreekt met een Goddelijke autoriteit en zijn woorden hebben gezag.

Een goede voorbeeld hiervan is de prediking van Johannes de Doper en het gezag waarmee hij sprak.

De man of vrouw met een profetische bediening, die helaas vaak in zijn eigen stad, (lees gemeente), niet geëerd of erkend wordt, is niet te benijden. In dat verband wil ik het volgende opmerken. Een goede vriend van mij en mijn vrouw heeft, volgens onze volle overtuiging, een profetische bediening. Het karakter van deze vriend is zodanig dat je dat mogelijk niet direct zou herkennen. Het is iemand die in de omgang niet in alle opzichten gemakkelijk is. Een eenvoudig man met een eenvoudige opleiding en een eenvoudige baan, maar met een wijsheid die mij altijd weer versteld doet staan. Je moet hem goed kennen. Het spijt me altijd maar weer dat zijn bediening nog (steeds) niet

openbaar is geworden en er dus ook weinig of niets mee gedaan wordt. Ik heb veel met hem daarover gesproken en zijn gezegde is altijd: "Als God het wil dan zal het openbaar worden en zolang ik nog geen open deuren vind om mijn bediening uit te oefenen, wacht ik wat God voor mij heeft"

Herders

Het is duidelijk dat een herder een warm hart heeft voor mensen die door omstandigheden in een moeilijke positie verkeren. Van onze Heer Jezus, de goede Herder, wordt immers gezegd in Marcus 6:34: "... Jezus, uitgaande, zag een grote schare en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen; want zij waren als schapen, die geen herder hebben....." Een gemeente zonder herders is een gemeente die op het punt staat om te verdwalen en uit elkaar waaien. Herders hebben de belangrijke taak de kudde bij elkaar te houden en dat moeten ze doen zoals een herder dat doet.

Het is geweldig dat er in de bijbel zoveel over herderschap wordt gesproken.

David, de jonge herder, moest zijn schapen brengen waar zij zich veilig voelden. Een herder van de gemeente moet daarom ook een voorbeeld zijn, de kudde bewaren tegen aanvallen van de vijand, bereid zijn deze vijand in de ogen te zien en te overwinnen. De herder is niet altijd de zachtmoedige man of vrouw die met troostende woorden weer iemand weer bemoedigt. Nee, de gemeenteleden weten bij hun herder: "Hij komt voor ons op, beschermt ons, bij deze herder voor onze groep of onze kring kunnen we terecht. Die zal ons niet met mooie woorden wegsturen, maar is bereid naar ons te luisteren. Maar kan ook vermanen, de weg te wijzen en terechtwijzen desnoods..." Herders *moeten* belangrijk zijn in de gemeente.

Evangelist

Het woord evangelist komt 3 keer voor in de Bijbel (Hand. 21:8, Ef. 4:11, 2 Tim. 4:5).

Letterlijk betekent evangelist: "Hij, die goed nieuws brengt".

Evangelisten prediken de verlossing in Christus. Zij hebben een diepe bewogenheid voor de verloren mens en hun verlangen is om hen met Christus te verzoenen.

De bediening van Evangelist hoort thuis in de 5voudige bediening. Fillipus was als diaken gekozen (Hand. 6) en niet als evangelist, maar de Heer gebruikte hem om de boodschap van het evangelie te brengen aan inwoners van Samaria en vervolgens aan de rijke Ethiopische Kamerheer. (Hand. 8). Niemand kan God tegenhouden als het gaat om de door Hem gegeven bediening en Hijzelf bevestigt de bediening met wonderen en tekenen. Mensen mogen en kunnen iemand nooit van een door God gegeven bediening afhouden. Deze bediening brandt in het hart.

Onmisbare factor

Bidden voor zieken en mensen die gebonden zijn is een belangrijk werk van de evangelist. De Heer Jezus zelf geeft de opdracht om te bidden voor arbeiders in de oogst. (Matth. 9:35 e.v.)

Wonderen, tekenen en genezingen zijn niet een doel op zichzelf. Zij dienen slechts om aandacht te vragen voor de reddende boodschap van het evangelie.

Door genezingen gaven de mensen in Samaria acht op de boodschap van Filippus (Hand. 8:6). De beste reclame zijn de genezingswonderen. Alleen bij een door God gegeven bediening zijn de wonderen een begeleidend verschijnsel.

Mensen winnen voor Christus is het hoofddoel van de evangelist. Door alleen te bidden voor genezing wordt de relatie tussen God en de persoon niet hersteld, dat vindt alleen plaats door bekering. Wie geroepen is om te prediken en de massa te bereiken zal in zijn bediening worden bevestigd door genezingen maar de bekering is het uiteindelijk doel. De evangelist brengt mensen persoonlijk tot overgave.

Altijd op pad

De evangelist is kan verbonden zijn aan een plaatselijke gemeente maar zijn werkzaamheden zijn gemeente overschrijdend. Waar de bediening van evangelist eindigt begint die van herder en leraar. Een evangelist is onderweg en wordt gedreven door een vurig verlangen mensen te brengen tot Jezus

Leraren

Een geheel andere functie is weggelegd voor de leraar. De leraar is iemand die er van geniet om onderwijs te geven. Wat hij zelf geleerd heeft om dat door te geven aan zijn studenten, gemeenteleden, wellicht cursisten van buitenaf? Een leraar ziet uit naar de catechisatie-avond of Bijbelstudie-avond. Een leraar is vol van wat hij ontdekt heeft in zijn studeerkamer waar hij bezig was met de Bijbel. Hij verlangt maar één ding, namelijk het ontdekte te delen met anderen. De leraar studeert ook zelf, is een leerling van zijn Meester.

Er zijn veel verschillende vormen van leraarschap: de theologisch geschoolde man of vrouw die zich geroepen weet om anderen te onderwijzen en tot leraar te maken, de onderwijzer op de kinderkerk of zondagschool, de jeugdleider die jongeren mag onderwijzen in de prachtige verhalen uit de Bijbel.

Een gemeente zonder herders is een gemeente die op het punt staat om te verdwalen en uit elkaar waaien. Een herder heeft de belangrijke taak de kudde bij elkaar te houden en dat moet hij doen zoals een herder dat doet.

Profielschets?

Oprechte predikanten en voorgangers menen dat zij tegelijk én herder én leraar dienen te zijn. Liefst ook nog evangelist in hart en nieren en als het kan met een missionaire inslag. Een protestants-orthodoxe gemeente in het midden van het land plaatste eens een advertentie voor een predikant. De profielschets op de website besloeg ruim 2 pagina's !! Gelukkig realiseerde men tijdig dat het een zoeken was naar een schaap met minimaal 5 poten en plaatste onderaan de advertentie de volgende tekst:

“.....Bij het lezen van de verwachte eigenschappen van een predikant in onze wijkgemeente kan een gevoel van onbekwaamheid ontstaan. Wij willen dan ook benadrukken dat een predikant van onze wijkgemeente zich met name dient te richten op prediking en jongeren. We zijn er van doordrongen, dat sommige overige kwaliteiten minder aanwezig kunnen zijn. Wanneer dat zo is, dan zullen we met gemeente en kerkenraad zoeken naar aanvullende kwaliteit. Samen kunnen we dan één gemeente vormen, waarbij we elkaar tot een hand en een voet zijn..... “

Paulus had dit al voorzien, zowel in de Efezebrief als in de beide brieven aan de gemeente in Korinthe. Probeer in de gemeente geen mensen aan te stellen die ogenschijnlijk alles in zich hebben want dat wordt per definitie een teleurstelling. Zoek voor taken en functies naar mensen die van uit hun bediening de gemeente kunnen bouwen.

Oprechte predikanten en voorgangers menen dat zij tegelijk én herder én leraar dienen te zijn. Liefst ook nog evangelist in hart en nieren en als het kan met een missionaire inslag.

Scholing

Een leraar die geroepen is om onderwijs te geven, op elk niveau, moet zich laten scholen. Hier komt ook het theologisch onderwijs aan de orde. Wat mogen we dankbaar zijn voor

mensen die de Hebreeuwse en de Griekse grondteksten steeds opnieuw bestuderen en bereid zijn hen die deze talen niet machtig zijn daarin te onderwijzen. Wij mogen ons gelukkig noemen dat we via de studiebijbel en internet in staat zijn om kennis te nemen van onderzoek door theologische opgeleide leraren.

Maar de leraar zelf moet zich kunnen verplaatsen in het niveau van zijn hoorders, vaak toch eenvoudige christenen die gegrepen zijn door het woord van God en daar meer van willen weten. De leraar is de “vertaler”, de man of vrouw die het geleerde op het gewenste niveau over kan brengen naar zijn luisteraars die het vervolgens kunnen begrijpen, verstaan en weer doorgeven.

Samenvatting:

De bedieningen waar Paulus over schreef zijn essentieel voor de gemeente die niet bij het fundament alleen wil blijven dat “Jezus Heer is”, maar wil bouwen aan een geestelijk huis waar mensen welkom zijn. Waar structuur is en orde, waar mensen het gevoel krijgen: “Hier hoor ik thuis en hier wil ik zijn”.

Het is aan de leiders van de gemeente hier ernst mee te maken, ernst met de vijfvoudige bediening.

P.S.

Stellingen:

Bedieningen			
Bij ons in de kerk:	ja, dat is zo	nee, dat is	geen idee
wordt regelmatig gepreekt over de bedieningen waar Efeze 4: 1-13 over spreekt.			
zijn er studies beschikbaar over dit onderwerp.			
worden mensen aangemoedigd om hun bediening te ontdekken en te ontwikkelen			
wordt geleerd dat de bedieningen met uitzondering van herder en leraar bedoeld waren voor de opbouw van de eerste gemeente en dus nu niet meer van toepassing zijn.			
is de dominee de herder en leraar!			
is het duidelijk wie een herderlijke bediening hebben.			
is het duidelijk wie een onderwijzende bediening hebben.			
is het duidelijk wie een apostolische (missionaire) bediening hebben.			
is het duidelijk wie een bediening van evangelist hebben.			
geloven wij dat de bedieningen kunnen worden belemmerd wanneer er (onbeleden) zonde is in de gemeente of wanneer de gemeente niet-bijbelse wegen gaat.			